

NEWSLETTER 6

12.09.2016

Spis treści

- Wstęp: ostatnie wydarzenia
- Konferencje – przypomnienia i zapowiedzi: IAPR 2017 i inne
- Kilka słów o ECRSH 2016
- Gdańskie Kolokwia Psychologiczne
- Sprawozdanie z naszej III Międzynarodowej Konferencji
- Zapraszamy do publikacji
- Co się ukazało lub ukaże...
- Informacje organizacyjne
- Sugestie...

Szanowni Państwo,

Aktualny rok przyniósł nam sporo istotnych wydarzeń: *European Conference on Religion, Spirituality and Health* (maj, Gdańsk), *III Konferencję Polskiego Towarzystwa Psychologii Religii i Duchowości* (czerwiec, Kraków), spotkanie i przygotowania do przyszłorocznej konferencji *International Association for the Psychology of Religion* (wrzesień, Hamar, Norwegia). Obecnie działa nowo wybrany w Istambule zarząd IAPR: **Pierre-Yves Brandt** (prezydent; Lausanne, Switzerland), **Tatjana Schnell** (sekretarz i skarbnik; Innsbruck, Austria), **Kevin Ladd** (South Bend, Indiana, USA), **Miguel Farias** (Centre for Research in Psychology, Behaviour & Achievement, Coventry), **Katarzyna**

Skrzypinska (University of Gdańsk), **Peter la Cour** (Copenhagen, Denmark), **Germano Rossi** (University of Milan-Bicocca). W przygotowawczym zebraniu w Hamar ustalono plan i szczegóły przyszłorocznego spotkania oraz kolejnego, za dwa lata. Miło nam poinformować, że wówczas będziemy gościć konferencję IAPR na Uniwersytecie Gdańskim. W związku z tym będziemy Państwa informować o istotnych datach i wydarzeniach.

UWAGA! Strona IAPR-u posiada teraz nowy adres: <http://www.iaprweb.org/>

Nieustająco zachęcamy do wymiany informacji na podobne i nowe tematy w obrębie naszego Towarzystwa, np. poprzez zgłaszanie swoich propozycji do kolejnego newslettera oraz ciekawych konferencji i wydarzeń. Kontakt przez sekretarza: Katarzynę Skrzypińską (psyks@univ.gda.pl).

● **Konferencje/wydarzenia – przypomnienia i zapowiedzi:**

- *Seventh International Conference on Religion & Spirituality in Society*, 17-18 April 2017, Imperial College London, London, UK - <http://religioninsociety.com/2017-conference>

- *79th Annual Meeting of Association for the Sociology of Religion - RELIGION AND DIVISION: CAUSES, CONSEQUENCES AND COUNTERS*, August 13-14, 2017, Montreal, Quebec - <http://www.sociologyofreligion.com/annual-meeting/>

- *Conference of International Association for the Psychology of Religion (IAPR)*, 21-24 sierpnia 2017, Hamar, Norwegia – <http://www.norway2017.iaprweb.org/>

- *The European Association of the Study of Religions* (Belgian Association Babel in Leuven) 17-20 September 2017 - <http://easr.org/index.php?id=1451>

Gorąco zachęcamy do uczestnictwa.

● **Kilka słów o ECRSH 2016**

W dniach 12-14 maja 2016, w Gdańsku, miała miejsce *European Conference on Religion, Spirituality and Health* wraz z trzydniowymi warsztatami z udziałem prof. Harolda Koeniga. Organizatorami konferencji byli Research Institute of Spirituality and Health (RISH), Switzerland (dr Rene Hefti i Oliver Merz), Uniwersytet Gdański (dr Katarzyna Skrzypińska) oraz nasze Towarzystwo – PTPRiD (prof. dr hab. Piotr Krakowiak). Przybyło prawie 130 osób z całego świata, a w tym psychologowie, kapelani, lekarze, pielęgniarki, pracownicy socjalni, studenci profesji pomocowych z Polski, z Europy i ze świata (m.in. z USA, Brazylii, Nowej Zelandii itp.). Spotkanie pozwoliło na wymianę myśli między

ośrodkami naukowymi oraz kadrami doświadczonych praktyków, zajmującymi się opieką zdrowotną i duchowymi potrzebami człowieka. GUS informuje, że udział osób powyżej 65. roku życia w całym społeczeństwie do 2030 roku zwiększy się blisko dwukrotnie, co stanowi wyzwanie dla systemu opieki zdrowotnej i samorządów. Istnieje widoczna potrzeba rozszerzania obszarów współpracy holistycznej opieki zdrowotnej w kontekście potrzeb duchowych, w ujęciu systemowym, przy uwzględnieniu rodziny chorego i możliwości wsparcia społecznego. Konferencja otrzymała pięć patronatów honorowych, w tym Ministerstwa Zdrowia i Prezydenta Miasta Gdańska oraz dziesięciu partnerów współpracujących (m.in. Fundacja Hospicyjna, liczne wydawnictwa psychologiczne itp.).

Konferencję uświetniły wykłady międzynarodowej sławy naukowców, w tym: prof. Julie Exline, prof. Harold Koenig, prof. Kevin Ladd, prof. Stefanie Monod, prof. Halina Grzymała-Moszczyńska, prof. Ulrich Körtner, prof. Michael King, prof. Vasileios Termos, prof. Simon Dein, dr Vema Benner Garson itd. Obrady toczyły się wokół takich tematów jak: religijność, religijność i duchowość u osób przewlekle chorych; religia i wiara w relacji terapeutycznej; duchowość, poszukiwanie sensu życia i radzenie sobie ze stresem; kultura i migracja; wymiary duchowości u osób niepełnosprawnych; opieka duchowa – koncepcje, kompetencje i wyzwania.

Goście mieli również możliwość zapoznania się z historią i kulturą Gdańska, Sopotu oraz Gdyni. Uroczysta kolacja odbyła się w Muzeum Solidarności (ECS), poprzedzona zwiedzaniem wystawy. Lokalnego akcentu dopełniła oprawa muzyczna w wykonaniu młodego zespołu trójmiejskiego - Daniels.

Zapraszamy do przejrzania książki abstraktów oraz zdjęć z konferencji:
<http://www.ecrsh.eu/ecrsh-2016>

Katarzyna Skrzypińska, Janina Nowak i Marta Boińska

• Gdańskie Kolokwia Psychologiczne

W maju, na Uniwersytecie Gdańskim, w ramach Erasmusa, gościliśmy prof. Chrisa Alana Lewisa oraz dr Dagmar Corry z Glyndwr University (Walia), którzy wygłosili swoje wykłady w dniu 17 maja 2016 r. na Wydziale Nauk Społecznych. Następujące po sobie wystąpienia - "Culture, religion, and spirituality in applied psychology and psychotherapy" oraz „An introduction to Post-Traumatic Stress Disorder” – wzbudziły szerokie zainteresowanie, szczególnie wśród studentów i wywołały szereg pytań. Nasi goście odbyli wizytę na kilku spotkaniach ze studentami w ramach toku studiów dziennych (m.in. psychologia zdrowia,

psychologia religii i duchowości, seminarium magisterskie). Owoce spotkania jest dalsza współpraca międzynarodowa.

• **Nasza III Międzynarodowa Konferencja**

Sprawozdanie z

**III Międzynarodowej Konferencji Polskiego Towarzystwa Psychologii Religii i
Duchowości**

Psychologia – Kultura – Biologia

Kraków 20 – 22 czerwiec 2016

W dniach 20-22 czerwca 2016 roku w Krakowie odbyła się III Międzynarodowa Konferencja Polskiego Towarzystwa Psychologii Religii i Duchowości zatytułowana „Psychologia – Kultura – Biologia”. Wydarzenie to ma charakter cykliczny i stanowi oficjalne miejsce spotkań członków i sympatyków Polskiego Towarzystwa Psychologii Religii i Duchowości, a także osób zajmujących się naukowo problematyką psychologicznych badań nad fenomenem religijności i duchowości. Tegoroczna konferencja została zorganizowana przez Instytut Religioznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Katedrę Psychologii i Instytut Biologii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Instytut Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego oraz Katedrę Psychologii Społecznej i Psychologii Religii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Wzięło w niej udział ponad 100 osób z Polski, Norwegii, Stanów Zjednoczonych, Szwajcarii, Belgii i Anglii, zajmujących się myśleniem, emocjami i zachowaniami człowieka w kontekście religijności i duchowości.

Konferencja rozpoczęła się rano 20 czerwca powitaniem gości przez władze Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Przewodniczącą Komitetu Naukowego prof. dr hab. Halinę Grzymałę-Moszczyńską oraz Przewodniczącą Konferencji dr Adama Anczyka. Wykład inauguracyjny poprowadziła prof. Valerie DeMarinis (Uppsala University, Public Mental Health Promotion and Existential Health Area, Innlandet Hospital Trust in Norway). W interesujący sposób zaprezentowała ona zagadnienia zdrowia psychicznego i relacji międzyludzkich w zmieniającym się społeczeństwie norweskim z uwzględnieniem kontekstu europejskiego i roli religii. Pani Profesor podkreśliła znaczenie religijnego oraz kulturowego aspektu w badaniach nad dobrostanem psychicznym, wskazując na ograniczenia wynikające z przenikania się różnych kultur i systemów wartości. Wykład wywołał ogromne zainteresowanie, czego dowodem były liczne pytania dotyczące roli psychologii oraz religii w analizie zjawisk kulturowych i społecznych w społeczeństwach europejskich.

Po wykładzie plenarnym odbyło się 15 sesji tematycznych, co świadczy o dużym zainteresowaniu psychologiczną problematyką religijności i duchowości. Z uwagi na międzynarodowy charakter konferencji oficjalnym językiem był język angielski, w rezultacie czego 13 sesji zostało poprowadzonych w języku angielskim, a tylko 2 – w języku polskim. Zakres tematyczny sesji był obszerny i obejmował kulturowe, społeczne i biologiczne aspekty funkcjonowania jednostki w ramach religii i duchowości.

W ramach poszczególnych sesji w pierwszym dniu konferencji, 20 czerwca, uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z zagadnieniami kulturowych aspektów religijności w społeczeństwach Zambii, Irlandii Północnej i Indii. Wystąpienia wyraźnie i przekonująco ukazały, że doświadczenia religijne są w znacznym stopniu modyfikowane przez konkretne wzorce i normy kulturowe, które wpływają na schematy myślenia i zachowania się człowieka w relacji do sfery *sacrum*. Badając religijność i duchowość w ramach danej kultury, otrzymujemy szansę precyzyjnego, obiektywnego i naukowo weryfikowalnego określenia, czym są te fenomeny i jakie są ich konsekwencje dla człowieka.

Drugi dzień, 21 czerwca, poświęcony był następującym zagadnieniom: problematyka psychologii duchowości, rola religii w sferze publicznej, relacje między religijnością a psychoterapią, poznawcze podejście do religii, nowa duchowość, medytacja oraz psychologia religii w Polsce. Powyższe tematy znalazły swój duży oddźwięk w licznych pytaniach oraz dyskusjach, kontynuowanych również w trakcie przerw. W trakcie wystąpień podkreślano, że psychologiczne podejście do religijności i duchowości polega na zbadaniu struktur, procesów formowania się oraz funkcji spełnianych przez elementy religijne w poznawczych, emocjonalnych i społecznych wymiarach funkcjonowania jednostki. Treści religijne, które człowiek spostrzega i interioryzuje, odgrywają istotną rolę w jego życiu, modyfikując myślenie, przeżywane emocje i zachowania zarówno w stosunku do siebie samego, jak i innych ludzi. Zwieńczeniem drugiego dnia konferencji była atrakcyjna wycieczka po krakowskim Kazimierzu oraz uroczysta kolacja, w trakcie której rozmowy toczyły się nie tylko wokół sfery nauki, ale i zagadnień kulturalnych i społecznych.

Trzeci dzień konferencji, 22 czerwca, koncentrował się wokół tematów obrazu Boga w psychice człowieka, religijności a radzenia sobie ze stresem, psychologii religii w Polsce, doświadczeń religijnych w Indiach oraz relacji religijności z uprzedzeniami i gniewem. Poszczególne wystąpienia, odznaczające się wysokim poziomem merytorycznym, ukazały złożony charakter powiązań między sferą religii i duchowości a psychicznym i społecznym funkcjonowaniem jednostek. Religia i duchowość nie są wyizolowanym aspektem życia człowieka, lecz ściśle wiążą się z osobowością, relacjami społecznymi, normami kulturowymi i wartościami. Po sesjach tematycznych miał miejsce wykład plenarny prof. Kevina Ladda (Indiana University South Bend) nad psychologicznymi uwarunkowaniami modlitwy.

Prelegent w absorbujący sposób pokazał możliwości prowadzenia badań eksperymentalnych nad różnymi typami modlitwy, wskazując na istotne miejsce procesów percepcyjnych i rozumowania w doświadczeniu modlitewnym.

Po zakończeniu wykładu plenarnego odbyło się uroczyste zamknięcie konferencji, podziękowania dla Komitetów organizujących konferencję. Następnie odbyło się Walne Zgromadzenie oraz wybory władz Polskiego Towarzystwa Psychologii Religii i Duchowości na kolejną kadencję. Przewodniczącą ponownie została wybrana prof. dr hab. Halina Grzymała-Moszczyńska, sekretarzem – ponownie dr Katarzyna Skrzypińska, natomiast członkiem – prof. UO dr hab. Dariusz Krok, który zastąpił na tym stanowisku dr Marka Jarosza. Ponadto powołano komisję rewizyjną (dr Beata Zarzycka, prof. dr hab. Jacek Śliwak i dr Zofia Grudzińska) i skarbnika (dr Jacek Prusak). Podziękowano również wszystkim osobom zaangażowanym w prace Towarzystwa w poprzednich latach. W zakończeniu konferencji podkreślono szerokie zainteresowanie psychologiczną problematyką religii i duchowości oraz potrzebę ściślejszej współpracy psychologów religii i duchowości z innymi dziedzinami psychologii. Wyrażono również przekonanie, że tematy poruszane podczas konferencji okażą się inspirującym oraz ważnym wydarzeniem dla dalszego rozwoju psychologii religii i duchowości w Polsce oraz na arenie międzynarodowej.

Dariusz Krok

- **Zapraszamy do publikacji**

http://wns.ug.edu.pl/wydzial/instituty_wns/institut_psychologii/dzialalnosc_naukowa/czasopisma

- **Co się ukazało lub ukáže...**

Krakowiak, P. , Skrzypińska K., Damps-Konstanska I., Jassem E. (2016). Walls and Barriers.

Building a Hospice Movement in Poland. *Journal of Pain and Symptom Management*, 52, 4. (Numer październikowy)

Krok, D. (2016). The importance of meaning in life as a mediator of religiousness and hope in late adolescents. In: R. Cooper (ed.), *Religiosity: Psychological Perspectives, Individual Differences and Health Benefits* (pp. 15-30). New York: NOVA Publishers.

Krok, D. (2016). Social support as a mediator of the relationship between the religious meaning system and psychological well-being in older adults. In: C. Castillo (ed.), *Social Support: Gender Differences, Psychological Importance and Impacts on Well-Being* (pp. 121-141). New York: NOVA Publishers.

Prosimy o zgłaszanie swoich ciekawych, znaczących publikacji sekretarzowi Towarzystwa (psyks@univ.gda.pl)! Naszym celem jest wymiana informacji na temat ważnych wydarzeń wśród naszych członków.

- **Zaproszenie do prezentacji sylwetki i sylabusów**

W związku z kontynuacją działalności naszego Towarzystwa chcielibyśmy zachęcić Państwa do zaprezentowania swojej osoby oraz działalności badawczej i akademickiej. Dlatego prosimy o przysyłanie opisu własnej sylwetki wraz z osiągnięciami naukowymi oraz propozycjami sylabusów, które pomogą nam wymienić doświadczenie i zachęcą do współpracy w obszarze podobnych zainteresowań badawczych (adres: psyks@univ.gda.pl).

- **Informacje organizacyjne: strona www, konto, wpłaty**

Zapraszamy na naszą stronę internetową: www.ptprid.pl, która wkrótce zostanie odświeżona i wzbogacona o zdjęcia z ostatniej konferencji w Krakowie.

Informacja o nr konta dla nowych członków oraz osób, które jeszcze nie uściły opłaty wpisowej lub corocznej:

25 12401268 1111 0010 5435 3892 na rzecz Polskiego Towarzystwa Psychologii Religii i Duchowości (w zależności od potrzeb z dopiskiem: „wpisowe”, „składka za 2014”, „składka za 2015”). Dla regularnych członków: 80 pln, dla doktorantów: 40 pln.

- **Sugestie...**

Serdecznie zapraszamy do współredagowania następnego newslettera, z góry dziękując za zaangażowanie i wszelkie sugestie.

Z wyrazami szacunku

Katarzyna Skrzypińska

Członek Zarządu PTPRiD